

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

The Development Model of Classroom Standards-Based Curriculum According to the Basic Education Core Curriculum BE 2551

รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์¹

Rungtiwa Junwattanawong¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของครู ในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 34 คน เป็น ครูผู้สอนในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร ซึ่งนำร่องการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2552 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต3 และทำการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัย พบว่า สภาพ ปัญหา และความต้องการของครูในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน เป็นเรื่องใหม่ ครูยังขาดความรู้ในการจัดทำ เนื่องจากในการอบรมครูแกนนำการใช้หลักสูตรไม่ได้รับความรู้ในเรื่องนี้ รวมถึงการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่จึงมีความต้องการพัฒนาความรู้ในการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนวิธีการอบรมควรเน้นการฝึกปฏิบัติ 2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า มีหลักการสำคัญคือ เน้นการพัฒนาครูในสถานศึกษาเป็นหลัก พัฒนาความรู้ควบคู่กับการเพิ่มพูนทักษะจากการฝึกปฏิบัติจริงในขณะทำงานเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และ นักศึกษานิติศาสตร์ รูปแบบการพัฒนาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 การปรับสภาพพื้นฐาน เป็นขั้นตอนสร้าง

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹ Graduate School, Udon thani Rajabhat University.

ตระหนักถึงความคุ้นเคยกับหลักสูตรมาตรฐานชาติ ขั้นตอนที่ 2 สร้างเสริมแนวปฏิบัติ เป็นขั้นการพัฒนา คักยภาพครู ให้สามารถสร้างหลักสูตรระดับชั้นเรียน ขั้นตอนที่ 3 ปฏิบัติจริงในห้องเรียน เป็นขั้นตอนที่ครู ประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติงานจริง ที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 ถอดบทเรียนสะท้อนผล เป็นขั้นตอนการแลกเปลี่ยน เติมเต็มประสบการณ์ของ ครู ขั้นตอนที่ 5 พัฒนางานเป็นระบบ เป็นขั้นตอนการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความ ยั่งยืน ในการทำงาน ให้แก่บุคลากร 2.1 องค์ประกอบของหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน มี 7 องค์ประกอบ คือ ความ เป็นมาและความสำคัญ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระและมาตรฐานการ เรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และ หน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน 2.2 ประสิทธิภาพ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า 1) เนื้อหา มีความชัดเจน ถูก ต้องตามหลักวิชา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน จัดการเรียนรู้ที่อิง มาตรฐานได้ และ 2) กระบวนการและกิจกรรมการอบรมก่อให้เกิดความความเข้าใจสามารถนำไปสู่การ ประยุกต์ใช้ได้จริงในห้องเรียน 3. ผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สามารถจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนได้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และครูมีความคิดเห็นต่อ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

สรุปพบว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์มาตรฐาน หลักสูตรชาติสู่การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานได้ เป็นกรอบและทิศทางที่จะนำพานักเรียน ไปสู่คุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรได้

คำสำคัญ: หลักสูตร หลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the state, problems and needs of teachers in developing classroom standards-based curriculum according to the basic education core curriculum BE 2551, (2) to develop the development model of classroom standards-based curriculum according to the basic education core curriculum BE 2551, and (3) to study the result of implementing the model for developing teachers. The target group consisted of the pilot project schools' teachers taught in 2552 academic year, 34 persons, under jurisdiction of the Office of Udonthani Educational Service Area 3. Percentage, average, standard deviation, and t-test were employed for data analysis. The research findings

were: 1. The state, problems and needs of teachers in developing classroom standards-based curriculum according to the basic education core curriculum BE 2551 revealed that constructing a classroom curriculum is new idea to the teachers. They mostly needed to be developed how to construct a classroom standards-based curriculum; to design standards-based learning unit, activity, and learning styles including their practicum methods. 2. The results of developing the development model of classroom standards-based curriculum according to the basic education core curriculum shown that knowledge creating and essential skills promoting through shared learning process among school administrators, teachers, and educational supervisors are major concerned. There are 5 steps of the development model: Step 1 A preliminary treatment, Step 2 A guideline development, Step 3 In-classroom practicum, Step 4 Lesson-learned and Reflection, and Step 5 Systemisation. 2.1 There are seven components of classroom standards-based curriculum according to the basic education core curriculum. 2.2 The efficiency of the model shown that the experts and teachers agreed: 1.) Its contents were academically accurate and can be applied in developing a classroom standards-based curriculum, 2.) Its processes and training activities were capable leading to a classroom application 3. The results of implementing the model for developing teachers discovered that after employing the model, the teachers gained more knowledge and comprehension of the development of a classroom standards-based curriculum statistically significant at level of .05. All of them were not only capable of constructing a classroom standards-based curriculum at good level, but, after employing the model, also satisfied with its outcome at high level.

In conclusion, the development model of classroom standards-based curriculum according to the basic education core curriculum BE 2551 was capable of providing teacher gained knowledge and comprehension of development a classroom standards-based curriculum as of a plan helping students meet their quality of learning standards.

Keywords: Curriculum, Classroom Standards-Based Curriculum

บทนำ

ครูเป็นบุคลากรสำคัญที่มีหน้าที่ในการแปลงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชาติสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่ง “มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด” เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือว่า

เป็นตัวหลักหรือตัวกลางใน ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการประเมินผลคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร จากผลการศึกษาศาษาปัญหาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (รุ่งทิภา จันทน์วัฒนวงษ์, 2553) พบว่า ครูผู้สอน

ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงทำให้การนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติจริงให้ห้องเรียนไม่สอดคล้องกับเป้าหมายหรือมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร (รุ่งนภา นุตราวศ์และคณะ, 2553) สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรไม่ได้ถูกนำมาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนานักเรียนระดับปฏิบัติการจริง ในห้องเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549)

การพัฒนาการศึกษาต้องเริ่มต้นที่ครูผู้สอน ให้ครูสามารถวิเคราะห์แนวคิดของหลักสูตรแกนกลางมาตรฐานชาติมาสู่การออกแบบการเรียนการสอนจริงในห้องเรียน โดยการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่อิงมาตรฐานทุกระดับ และสามารถจัดทำหลักสูตร ออกแบบกิจกรรมการสอน และประเมินผลที่อิงมาตรฐานได้ แกลททฮอร์น (Glatthorn, 2004) กล่าวว่า วิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาครูให้เป็นผู้สร้างหลักสูตร (Teacher As a Curriculum Maker) คือ การพัฒนาให้ครูมีความรู้ เจตคติและ มีทักษะในการพัฒนาหลักสูตรที่ใกล้ตัวครูมากที่สุด คือ หลักสูตรระดับชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเอ็กเกิลสตัน (Eggleston, 1980 อ้างใน วัฒนาตรงเที่ยง, 2553) ที่ว่า การให้ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน จึงเป็นพื้นฐานของการยอมรับบทบาทของครูว่าเป็นบุคลากรหลักของการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน ซึ่งมีผลดีเมื่อครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างดี ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ส่งเสริมให้ครูได้ทำหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนเริ่มเข้ามามีบทบาทอย่างมากเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน

และเป็นพลังในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จในระดับปฏิบัติการจริงในห้องเรียน

จากเหตุผลข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ และทักษะในการวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรแกนกลางชาติ ไปสู่การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน การออกแบบการเรียนการสอนที่อิงมาตรฐาน และการประเมินผลที่อิงมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นคนดี คนเก่งและคนที่มีความสุข อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูเป็นนักพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของครูในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน ที่อิง

มาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา

สมมติฐานที่ 2 ครูมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

สมมติฐานที่ 3 ครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการสัมภาษณ์ กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 กลุ่มครูผู้สอนในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร ซึ่งนำร่องการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2552 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านดุงวิทยา โรงเรียนบ้านค้อดอนแคน และโรงเรียนบ้านโคกสว่างนาดี รวมทั้งสิ้นจำนวน 116 คน

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการ

สัมภาษณ์ กรอบแนวคิดในการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครู และการบริหารจัดการหลักสูตร ใช้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 คน

2.2 กลุ่มครูผู้สอนในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร ซึ่งนำร่องการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2552 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียน เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และใช้ในการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนา ได้จากการสมัครใจเข้าร่วมโครงการ มีผู้ผ่านเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 34 คน

ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวแปรตาม

1. ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ความสามารถของครูในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. ความคิดเห็นของครูต่อการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิง มาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. เครื่องมือที่ใช้ในเก็บข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบสอบถามสภาพ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกรอบการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.6 แบบสอบถามความคิดเห็นของครู

ต่อความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิง มาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.7 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิง มาตรฐาน

2.8 แบบประเมินหลักสูตรระดับชั้นเรียน และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน

2.9 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน

2.10 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน และการพัฒนาครู

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรระดับชั้นเรียน และความต้องการการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานของครู และ ศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน แนวคิด การพัฒนาครู และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2. กำหนดกรอบและข้อคำถาม จัดทำแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนา “รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิง มาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551” นำแบบสัมภาษณ์ไป ประเมินเพื่อหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อที่ 1- 3 กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ระยะที่ 2 สร้างและทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา จัดทำและทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อหาความเป็นไปได้และปัญหาอุปสรรคก่อนนำไปใช้จริง

1. จัดทำร่าง รูปแบบการพัฒนา โดยผู้วิจัย ตรวจสอบความสอดคล้องและความสมบูรณ์ขององค์ประกอบตามหลักวิชาการด้วยตนเอง

2. นำเสนอร่างรูปแบบการพัฒนา เอกสารประกอบ เครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัย เพื่อหาประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม และปรับแก้รูปแบบการพัฒนาตามเงื่อนไข

3. ทดลองใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และอุปสรรคปัญหาการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนา กับครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน โดยรับสมัครจากครูในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการทดลองอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ตามรูปแบบการพัฒนา

4. ผู้วิจัย วิทยากรและครูกลุ่มตัวอย่าง ร่วมกันอภิปรายและเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาและเอกสารประกอบ

5. ผู้วิจัยปรับรูปแบบการพัฒนา เอกสาร

ประกอบ และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

ระยะที่ 3 พัฒนาครูผู้พัฒนา นักเรียน นำรูปแบบการพัฒนา ไปใช้จริงในการพัฒนาครูกลุ่มเป้าหมาย เพื่อประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนา

1. ประชาสัมพันธ์ หาอาสาสมัครกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มวิจัยในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรการ เพื่อนำรูปแบบการพัฒนาไปใช้จริง

2. ประชุมชี้แจงผู้บริหารและครูกลุ่มเป้าหมาย ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร ปีการศึกษา 2552 ทำความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและขั้นตอนพัฒนา และกำหนดปฏิทินในการทำงานร่วมกัน

3. ดำเนินการพัฒนาครูกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนา จำนวน 34 คน การพัฒนาครูครูปฏิบัติงาน อบรมที่โรงเรียนตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การปรับสภาพพื้นฐาน ดำเนินการสร้างความตระหนักทำความเข้าใจกับหลักสูตรมาตรฐานชาติ โดยการประชุมชี้แจงโครงการและร่วมศึกษาแนวทางพัฒนา และจัดทำกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) ผู้บริหารและครูผู้สอนจัดทำแผนของโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเสริมแนวปฏิบัติ ดำเนินการพัฒนาความรู้ความสามารถจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการเสริมสร้างความรู้ในลักษณะ On the Job Training โดยอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน (อบรมตามหลักสูตร 4 วัน)

ขั้นตอนที่ 3 ปฏิบัติจริงในห้องเรียน ครูดำเนินการจัดการเรียนการสอน

1. ครูออกแบบหลักสูตรระดับชั้นเรียน หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน พร้อมนำเสนอให้ผู้วิจัยและทีมงานวิชาการโรงเรียนตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริงในห้องเรียน

2. ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนในห้องเรียนจริง พร้อมบันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูลผลการจัดกิจกรรมและประเมินความสามารถนักเรียน ดำเนินการ 1 ปีการศึกษา (ภาคเรียนที่ 1 และ ภาคเรียนที่ 2)

3. นิเทศ ติดตามให้คำปรึกษา โดย ผู้วิจัย ครูศึกษานิเทศก์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนการนำหลักสูตรระดับชั้นเรียนไปสู่การปฏิบัติจริง (เยี่ยมชั้นเรียน กลุ่มสนทนา)

ระยะที่ 4 ตรวจสอบผลการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนา ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการเรียนการสอนของครูกลุ่มเป้าหมาย ตามขั้นตอนรูปแบบการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 ถอดบทเรียนสะท้อนผล ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เติมเต็มประสบการณ์ โดยเสวนาถอดบทเรียนการนำหลักสูตรระดับชั้นเรียนไปใช้จริงให้ห้องเรียน ระหว่างครูผู้สอนศึกษานิเทศก์และผู้วิจัย จำนวน 3 ครั้ง และครูนำเสนอผลการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรมที่พัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนางานเป็นระบบ ให้ความรู้เสริมสร้างความยั่งยืน ในการทำงาน โดยการประชุม กลุ่มสนทนา เรียนรู้จากสื่อ ในประเด็นปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูล การเขียนเอกสารทางวิชาการการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน

ระยะที่ 5 สรุปและรายงานผล ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการพัฒนาตามรูปแบบ โดย วิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 - 4

สรุปและเขียนรายงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการวัดก่อนและหลังการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบการประเมินผลงานการปฏิบัติกิจกรรมในการพัฒนา และข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรระดับชั้นเรียน ตรวจสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) พร้อมสรุปข้อมูลเป็นความเรียงจากคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของครูใน การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า

หลักสูตรระดับชั้นเรียนครูผู้สอนทั้ง 3 โรงเรียนไม่ได้จัดทำ การจัดการเรียน การสอนครูยึดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ปรากฏหนังสือเรียน เอกสารของสำนักพิมพ์มาใช้เท่านั้น การวัดและประเมินผลเน้นไปการประเมินความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระที่สอน จึงไม่ใช้การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนด ครูผู้สอนมีเพียงโครงการสอนหรือแผนการสอนซึ่งปรับมาจากของเดิมที่ทำไว้นำมาปรับให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษาหรือคำอธิบายรายวิชาในระดับชั้นที่สอน สาเหตุเนื่องจากในคราวอบรมครูแกนนำการใช้หลักสูตรเป็นการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางหลักสูตรใหม่

ครูมีความต้องการพัฒนา ร้อยละ 100 รูปแบบหรือกิจกรรมการฝึกอบรมที่เหมาะสมคือ การฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 97.06 รองลงมาการปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่ม ร้อยละ 88.24 ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม 4 วัน เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา ในระดับมากที่สุด ได้แก่ วิธีการจัดทำหลักสูตร ระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 4.68 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่อิง มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 4.53 เท่ากัน

ตอนที่ 2 สรุปผลการพัฒนารูปแบบการ พัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน ที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1 สรุปผลการพัฒนารูปแบบการ พัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการสำคัญพัฒนา 1) เน้นการพัฒนาครูในสถานศึกษา เป็นหลัก 2) เน้นพัฒนาครูในขณะที่ปฏิบัติงานในห้องเรียนที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานในสถานศึกษาไปพร้อมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและนักเรียน 3) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับบุคลากร ทุกฝ่ายอันได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาหลักสูตรระดับ ชั้นเรียน หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมการสอน และ 4) ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายในการพัฒนาองค์ ความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ ให้แก่ครูผู้สอน ใช้กรณีศึกษาแบบชี้แนะ มีกรอบแนวคิดในพัฒนา 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การปรับสภาพพื้นฐาน เป็น ขั้นตอนสร้างความตระหนักทำความเข้าใจกับ หลักสูตรมาตรฐานชาติ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเสริมแนวปฏิบัติ เป็นขั้น

การพัฒนาศักยภาพครู ให้สามารถสร้างหลักสูตร ระดับชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ปฏิบัติจริงในห้องเรียน เป็น ขั้นตอนที่ครูประยุกต์ความรู้ที่ได้จาก การเรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติงานจริง ที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ถอดบทเรียนสะท้อนผล เป็นขั้นตอนการแลกเปลี่ยน เติมเต็มประสบการณ์ ของครู

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนางานเป็นระบบ เป็นขั้น ตอนการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความ ยั่งยืน ในการ ทำงานให้แก่บุคลากร

2.2 สรุปผลการพัฒนาองค์ประกอบของ หลักสูตรชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน เป็นหลักสูตรที่ ถูกออกแบบเพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอนใน ระดับชั้นเรียน ที่ครูผู้สอนจัดทำโดยพิจารณาจาก มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษา เป็นเป้าหมายและกรอบ ทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความ สามารถตามมาตรฐาน โดยเชื่อมโยงมาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัดไปสู่การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการสอน กำหนดภาระงานและการ ปฏิบัติงานของนักเรียน รวมทั้งการประเมินแบบอิง มาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) สมรรถนะสำคัญของนักเรียน 3) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 4) คำอธิบายรายวิชา 5) โครงสร้างรายวิชา และ 6) หน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน

หน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน เป็น แนวทางหรือกำหนดการสอนของกลุ่มสาระการ เรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ 2) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัว

ชีวิต 3) สารระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน 5) ชิ้นงานหรือภาระงาน และ 6) การวัดและประเมินผล

ผลจากการพิจารณาหน่วยการเรียนรู้ของครู จากจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน จำแนกหน่วยการเรียนรู้ ได้ 6 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (UBD) รูปแบบที่ 2 หน่วยการเรียนรู้แบบสอดแทรกจริยธรรมนำการคิด รูปแบบที่ 3 หน่วยการเรียนรู้แบบสอดแทรกจริยธรรม รูปแบบที่ 4 หน่วยการเรียนรู้แบบมาตรฐาน การคิด รูปแบบที่ 5 หน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐานหลักสูตร และรูปแบบที่ 6 หน่วยการเรียนรู้แบบมาตรฐานประกันคุณภาพ

2.3 สรุปผลการหาประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานพบว่า 1) ผลการวัดความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและครูต่อรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบโดยเฉพาะด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหา เห็นว่าวัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาชัดเจน เนื้อหา ความรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน และเห็นว่ากระบวนการและกิจกรรมการอบรมก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน

หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน กระบวนการอบรมสอดคล้อง

ตามวัตถุประสงค์ถูกต้องตามหลักวิชาการ กระบวนการและกิจกรรมการอบรมสามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริงในห้องเรียน และครูเห็นว่ากิจกรรมการอบรมเปิดโอกาสให้ได้คิดวิเคราะห์ สรุปความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหา แลกเปลี่ยน นำสนใจ

2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับกลุ่มทดลอง พบว่ารูปแบบการพัฒนาสามารถทำให้ครูที่เข้ารับการพัฒนาล้วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก สามารถจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนได้ในระดับดี ครูกลุ่มทดลองเห็นว่ารูปแบบการพัฒนา มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับ การพัฒนากิจกรรมและวิธีการพัฒนาน่าสนใจและเหมาะสม สามารถทำให้เข้าใจหลักการ แนวปฏิบัติและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในห้องเรียนจริงได้และง่ายต่อการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ก่อนและหลังการพัฒนา

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	t
ก่อนการพัฒนา	34	50	23.09	2.30	33	65.17 *
หลังการพัฒนา	34	50	43.53	1.76		

*P< .05

3.2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ครูมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรระดับชั้นเรียนที่ครูพัฒนามีคำอธิบายรายวิชา มีการระบุรหัสวิชา ชื่อรายวิชาและชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไว้อย่างถูกต้องชัดเจน โครงสร้างรายวิชามีการกำหนดสัดส่วนน้ำหนักคะแนนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เมื่อครบทุกหน่วยเท่ากับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาและ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ในแต่ละหน่วยมีความสัมพันธ์กัน ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) หน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี พบว่า การกำหนดเนื้อหาและทักษะที่สำคัญที่จะจัดการเรียนการสอนในหน่วยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างชื่อหน่วยการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และเวลาสอดคล้องเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้จริง และ3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานของครูในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี พบว่า สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ศักยภาพของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสาระการเรียนรู้

และมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด

3.3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ครูเห็นว่า เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการของตน กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมน่าสนใจ กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมทำให้เข้าใจในหลักการ แนวปฏิบัติ การฝึกอบรมมีความน่าสนใจและทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา การฝึกอบรมครั้งนี้คิดนำไปสู่การปฏิบัติพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานได้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครูในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทำให้ผู้วิจัยมีความชัดเจนว่า ที่ผ่านมาการพัฒนาหลักสูตรทั้งระดับสถานศึกษา ระดับชั้นเรียน ยังไม่ประสบความสำเร็จ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการจัดทำหลักสูตรโดยเฉพาะหลักสูตร

ระดับชั้นเรียนอย่างเร่งด่วน ซึ่งเป็นหลักสูตรระดับที่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอ็กเกิสตัน (Eggleston, 1980 อ้างใน วัฒนาตรงเที่ยง, 2553) กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน เกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด และการพัฒนาหลักสูตรต้องอยู่บนพื้นฐานของการยอมรับบทบาทของครูว่าเป็นบุคลากรหลักของการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน ซึ่งมีผลดีเมื่อครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างดี ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น วิธีการเน้นที่การให้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง ประกอบกับการให้ตัวแบบและการสาธิต จึงเป็นวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม (Joyce and Showers, 1995 อ้างใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูให้สามารถจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า หลักการการพัฒนาครูควรเน้นไปที่การพัฒนาครูในโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นสิ่งสำคัญ เน้นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ โดยพัฒนาครูในขณะที่ปฏิบัติงาน ซึ่งการพัฒนาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการปฏิบัติการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติและสามารถดำเนินการได้ภายในสถานศึกษา จะทำให้การพัฒนาตนเอง พัฒนางานในหน้าที่ของครู สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของสถานศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวการปฏิรูปครูของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรทั้งโรงเรียน และ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยการพัฒนาครูนักวิจัยการสอนคิด (รุ่งทิภา จันทน์วัฒน์, 2553) พบว่า วิธีการพัฒนาครูให้ประสบ

ความสำเร็จ ควรพัฒนาครูทั้งโรงเรียน เน้นการพัฒนาขณะปฏิบัติงาน (On The Job Training) และการนิเทศการเรียนการสอนที่ได้ผลควรใช้การชี้แนะ (Coaching) การพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนัก การพัฒนาความรู้และทักษะ โดยการฝึกจริงในขณะทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1964) กล่าวว่า การฝึกอบรมที่ดีควรมุ่งพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมทั้งความรู้ เจตคติและทักษะไปพร้อมกัน การให้องค์ความรู้ภาคทฤษฎีควบคู่กับ การฝึกปฏิบัติ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ เรียบง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติจริง ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพครูได้ผลมากที่สุด (สันต์ ศุภย์กลาง, 2551)

ผลการพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน พบว่า องค์ประกอบหลักสูตรระดับชั้นเรียนทั้ง 7 องค์ประกอบครอบคลุมทั้ง 4 องค์ประกอบของหลักสูตร (วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีสอนและการวัดประเมินผล) ตามแนวคิดของไทเลอร์ (Tyler, 1970) ซึ่งกลัทธอลน์ (Glatthorn, 2004) กล่าวว่า หลักสูตรระดับชั้นเรียนที่ดี ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรจะต้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรมาตรฐานชาติ การกำหนดสาระการเรียนรู้ เป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดรายปีหรือรายภาค

ผลการหาประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่ อิงมาตรฐาน โดยการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ผู้เชี่ยวชาญและครูเห็นว่ามีความเหมาะสมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความสอดคล้องกัน

ทุกประเด็น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้นำผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรของครู และศึกษาความต้องการของครู ในการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน รวมถึงสภาพปัญหาและทิศทางการพัฒนาครู ซึ่งทำให้ได้ความชัดเจนในประเด็นการพัฒนา แล้วทำการศึกษาความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาครู ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ วิธีการในการพัฒนา และปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งเป็นการดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีระบบ ตามขั้นตอน การพัฒนาหลักสูตร ของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537), ธวัชชัย ชัยจริยนายกุล (2536), ไทเลอร์ (Tyler, 1970) จึงทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนา และเป็นรูปแบบการพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ในสภาพจริง

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ที่นำมาใช้ในการพัฒนาครู สามารถทำให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน และออกแบบแผนการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานได้ ซึ่งยืนยันได้ว่าคุณภาพหลักสูตรชั้นเรียนที่ครูจัดทำขึ้น และจากความคิดเห็น ของครูผู้เข้ารับการพัฒนาเห็นว่าการอบรมที่ใช้การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาครูทุกคนในโรงเรียนพร้อมกันมีขั้นตอนชัดเจน เป็นการอบรมที่ได้เรียนรู้ครบถ้วนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ครูมีโอกาสเรียนรู้จากการทำงานในบริบทจริงของโรงเรียน ผู้เรียนไม่ถูกทอดทิ้ง

บทสรุปของการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน สามารถพัฒนาครูให้สามารถจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานได้ โดยสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานได้ นำไปสู่การเขียนแผนการเรียนรู้ที่นำพานักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรชาติได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นับว่าเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ครูได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงในการจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐาน แต่การนำไปพัฒนาควรกำหนดการอบรมอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเป็นระยะ ควรเน้นการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ การนิเทศควรเป็นการชี้แนะเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารก่อนดำเนินการ ควรมีการเตรียมครูก่อนการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาโดยการให้ครูศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาล่วงหน้า

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยผลการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานสู่ห้องเรียน โดยใช้การศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) ในการขับเคลื่อนการพัฒนา นวัตกรรม การเรียนรู้

2.2 ควรวิจัยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนที่อิงมาตรฐานในรูปแบบหลักสูตรบูรณาการ

เอกสารอ้างอิง

- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2536). การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- รุ่งทิwa จันทน์วัฒนวงษ์. (2553). การศึกษาสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานอุดรธานี เขต 3. จังหวัดอุดรธานี.
- รุ่งนภา นุตราวงค์และคณะ. (2553). รายงานสรุปผลการวิจัยนำร่องการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สันต์ ศุภย์กลาง. (2551). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพเพื่อ พัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). รายงานการวิจัยการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). แนวทางการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- วัฒนา ตรงเที่ยง. (2553). การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ต.มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.
- Bloom, B.S. (1964). *Taxonomy of Education Objectives: The Classification of Education Goal Handbook I cognitive Domain*. 2nd ed. London.
- Glatthorn A.A. (2004). *Developing a Quality Curriculum*. Waveland Press, Inc.
- Tyler, R.W. (1970). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.